

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของโครงการ

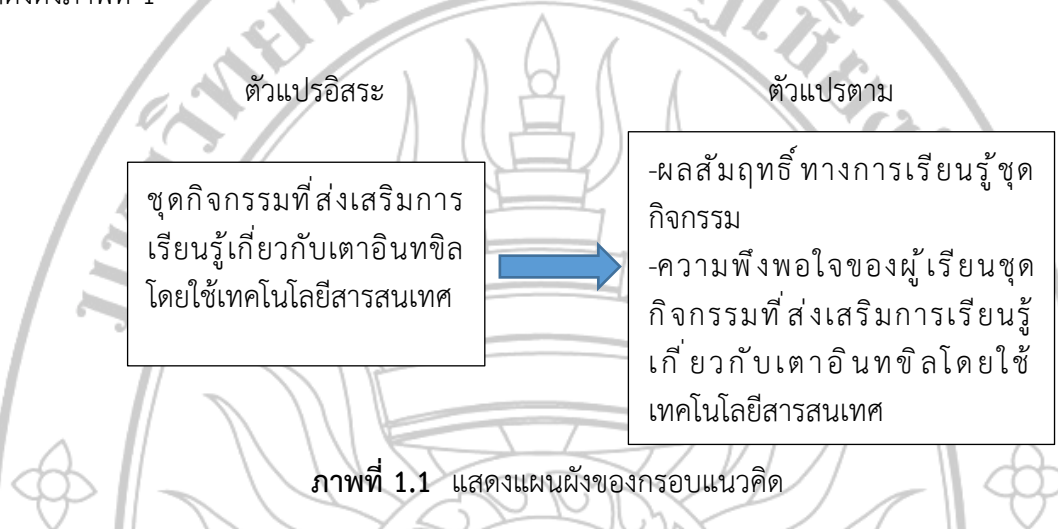
ภูมิปัญญาเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของชุมชนที่เกิดจากการใช้ชีวิตบนพื้นฐานของความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่อย่างปกติสุข องค์ความรู้ที่ปรุงแต่งขึ้น ร้อยเรียงเป็นชุดความคิด ผ่านการกลั่นกรองจากรุ่นสู่รุ่นจนตกผลึกเป็นองค์ความรู้ที่ คุณค่าของภูมิปัญญา นอกจากจะเป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์แล้ว ยังเล่าถึงเหตุการณ์ในอดีตที่น่าจดจำ เอาไว้ระลึกถึงและเตือนสติให้กับคนรุ่นหลังว่ากว่าจะได้มาซึ่งภูมิปัญญาต้องใช้เวลาเท่าไร เป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชนอันเป็นที่ตั้งของภูมิปัญญา ซึ่งเมืองแกนเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่ก่อกำเนิดมายาวนานตั้งแต่สมัยอาณาจักรล้านนา ผู้คนในชุมชนโบราณสมัยนั้นได้สร้างสรรค์วัฒนธรรมอารยธรรม วัฒนาอาราม กำแพงเมือง คูโบราณ และอื่น ๆ ที่ทิ้งไว้เป็นหลักฐานทางโบราณคดีให้เป็นประวัติศาสตร์อันเป็นมรดกของชาติมากมาย โดยได้มีการค้นพบเตาเผาโบราณในบริเวณพื้นที่ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเชื่อว่าเตาเผาโบราณเป็นแหล่งเตาเผาเครื่องถ้วยชามที่มีขนาดใหญ่มีอายุระหว่าง 500-600 ปี เครื่องถ้วยชามที่พบเป็นถ้วยชามเนื้อแกร่ง เคลือบสีเขียวอ่อน หรือเคลาดล หรือ สีลาดล และชนิดเคลือบน้ำตาล ซึ่งเป็นแหล่งเตาอินทิลที่เป็นแหล่งโบราณคดีที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก การค้นพบนี้เป็นหลักฐานสำคัญทางโบราณคดี จึงมีการสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์และพัฒนาศูนย์การศึกษาเทคโนโลยี ดังนั้นนักวิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับเตาอินทิลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะเป็นลักษณะของภาพเคลื่อนไหวแสดงเรื่องราวความเป็นมา จนกระทั่งขั้นตอนวิธีในการสร้างผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาต่าง ๆ จากเตาเผาอินทิล ให้กับนักเรียนแต่ละช่วงชั้น ซึ่งถือว่าเป็นเยาวชนรุ่นใหม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์ความเป็นมาของแหล่งผลิตเครื่องถ้วยชามจากเตาเผาอินทิล รวมถึงเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ยังคงอยู่กับชนรุ่นหลังให้ยั่งยืนสืบต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการผลิตที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับเตาอินทิล
- 1.2.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับเตาอินทิล

1.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับเตาอินทิลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจะสร้างชุดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเกี่ยวกับเตาอินทิล และชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นนำไปให้ผู้เรียนศึกษา จากนั้นหาความพึงพอใจของชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นแสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1.1 แสดงแผนผังของกรอบแนวคิด

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายใน ตำบลอินทิล อ.แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2/2563 จำนวน 3 ห้อง รวมนักเรียน 66 คน โดยกลุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 15 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

พื้นที่ดำเนินงาน โรงเรียนในชุมชนบ้านอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
เวลา อยู่ในช่วงระยะเวลาของการวิจัยประมาณ 3 ช่วงเวลา รวมระยะเวลา 1 ปี

1.4.2 ขอบเขตระบบ

- 1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเตาอินทิล, การพัฒนาชุดกิจกรรม
- 2) ออกแบบระบบชุดกิจกรรม
- 3) พัฒนาชุดกิจกรรมการผลิตที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับเตาอินทิล
- 4) จัดทำคู่มือการใช้งาน
- 5) ทดลองใช้งานระบบชุดกิจกรรมการผลิตที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับเตาอินทิล
- 6) ประเมินความพึงพอใจการใช้ระบบชุดกิจกรรมการผลิตที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับเตาอินทิล
- 7) เผยแพร่ชุดกิจกรรมการผลิตที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับเตาอินทิล

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ได้ชุดกิจกรรมการผลิตที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับเตาอินทิล

1.5.2 อนุรักษ์ภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์เตาเผาอินทิล โดยบรรจุกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเพื่อใช้ประโยชน์เตาเผาอินทิลเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน

1.6 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1.6.1 เตาอินทิล

เตาเผาอินทิล ตั้งอยู่บ้านสันป่าตอง ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง เป็นแหล่งเตาเผาเครื่องถ้วยชามซึ่งเป็นแหล่งใหม่ที่เพิ่งค้นพบเมื่อไม่นานนี้ สันนิษฐานว่าน่าจะมีอายุอยู่ในยุคล้านนา คือ ประมาณ 500 – 600 ปีมาแล้วแหล่งเตาเผาอินทิลถือเป็นแหล่งโบราณคดีที่มีความสำคัญอย่างมากทั้งทางด้านวิชาการโบราณคดีและประวัติศาสตร์ความเป็นมาของอาณาจักรล้านนา เพราะเป็นแหล่งผลิตเครื่องถ้วยชามในอดีตแหล่งใหม่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งเตาเผาและตัวอย่างเศษถ้วยชามที่มีมากถึง 4 แห่ง ซึ่งจากการขุดค้นแหล่งเตาเผาในภาคเหนือตอนบนยังไม่พบว่ามีแหล่งเตาเผาแหล่งใดที่มีความสมบูรณ์เช่นนี้มาก่อนปัจจุบันเทศบาลตำบลเมืองแกนพัฒนาได้เล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว โดยนำงบประมาณจากกรมศิลปากรกว่า 10 ล้านบาท มาพัฒนาแหล่งโบราณคดีเตาเผาอินทิล ตลอดจนได้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่าง ๆ ภายในเขตเทศบาลพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอแม่แตง (เชียงใหม่นิวส์, 2563)

1.6.2 ชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมคือสื่อการสอนที่เป็นชุดสื่อประสมหรือสื่อการเรียนสำเร็จรูป ซึ่งประกอบด้วย ชื่อเรื่อง คำชี้แจง จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ การวัดประเมินผล ที่รวบรวมไว้เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มีระบบที่ผู้สอนเป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาและเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองจากประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

